

JEŽÍŠŮV KŘÍŽ – VZÁCNÝ DAR BOŽÍ LÁSKY

Zpracováno podle programu italské autorky Claudie Berton publikovaného na <http://www.elledici.org/catechesi/strumenti/strumenti.php?ID=32877>. První část programu je přizpůsobena našim podmínkám, druhá část textu je převzata z původního programu (náměty a komentář ke mši svaté a k evangeliím postních nedělí).

Postní doba nám poskytuje příležitost podívat se na náš život, na jeho možnosti, kříže a obtíže očima víry. Pomáhá nám k tomu Ježíš, se kterým se setkáváme v evangeliích postních nedělí. **Následující program je určen zejména pro nedělní bohoslužby, kterých se účastní děti, nebo je možné jej využít v katechezi dětí.** Uvedení do programu se může konat na Popeleční středu, o První neděli postní nebo při zvláštním setkání.

Obsah a účel programu:

- Kříž je rozlišovacím znamením křesťanů. Nemůžeme mu uniknout ani ho opustit. Je znamením velké Boží lásky ke každému člověku. Ježíš Kristus vzal na sebe naše lidství, naše hříchy a náš strach z utrpení. Zemřel za nás a vstal z mrtvých, a tak přemohl náš hřích i smrt.
- O každé postní neděli máme příležitost nechat se vysvobodit z našich hříchů, které jsou překážkou na naší cestě k Bohu. V tomto programu jsou symbolem našich hříchů balvany, které odkládáme před Ježíšův kříž.
- Z evangelií postních nedělí můžeme „vytěžit“ vzácné kameny, jež symbolizují krásu života s Bohem, který nám pomáhá v našich těžkostech (křížích). Boží slovo, které nám Bůh daroval v Písmu svatém, je pro nás vzácné. Proto jsme pro ně zvolili symbol drahokamů. Tato vzácná slova nás učí rozumět důvodům, proč Ježíš zemřel na kříži a tím i našemu životu. Bez Božího slova by nám mohly připadat některé naše zkušenosti jen jako kameny, které odhodíme z cesty, protože přes ně jen klopýtáme, nebo je nosíme jako zbytečné břemeno.
- Prvním vzácným kamenem, který je darem Ježíšovy smrti a zmrtvýchvstání, je diamant. Pro tento program je vybrán jako symbol velikonoční radosti z Ježíšova zmrtvýchvstání. Diamant vyniká nejen krásou, ale také stálostí (jedná se o nejtvrďší kámen). Touto stálostí poukazuje na věrnost Boží lásky. Bůh chce zachránit každého člověka, a proto vydal na smrt vlastního Syna. V evangeliích objevíme další drahokamy (viz níže), kterými můžeme „ozdobit“ náš život, abychom se tak mohli stále radovat ze života s Bohem:
 - první týden: **topas** - symbol **dát přednost Bohu** před nabídkou ďábla;
 - druhý týden: **safir** – symbol **modlitby**;
 - třetí týden: **smaragd** – symbol **vládného přijetí** Ježíšem Kristem;
 - čtvrtý týden: **rubín** – symbol **víry**;
 - pátý týden: **lazurit** – symbol **naděje**;
 - ve Svatém týdnu: **perla** – symbol **darů radosti od Boha**.

Provedení:

V úkonu kajícnosti budeme prosit Boha o odpuštění našich hříchů a odevzdáme mu je před oltář - kámen je symbolem našich hříchů vůči Bohu a vůči bratrům a sestrám. Poté je doporučeno zazpívat navrženou píseň, případně vybrat jinou.

Po četbě evangelia děti vyndají z pokladnice umístěné vedle ambonu, drahý kámen (znamení Božího slova, které jsme slyšeli a které je účinné), a tento kámen umístí na svíci, již postaví-

me na svícen poblíž ambonu (např. před pultík s otevřeným Písmem svatým). Tato svíce bude symbolem světla, které nám poskytuje evangelium.

Můžeme zvážít také jinou alternativu: na papíry napíšeme slova, která jsou pro nás „drahokamy“ evangelia příslušné neděle, a umístíme je postupně na nebo před ambon.

PRVNÍ NEDĚLE POSTNÍ

Komentář:

- Postní doba již začala. Jde o dlouhou dobu, ve které se budeme setkávat s křížem, a také s darem Božího slova, které nám „svítí“ na cestu našeho života.
- Na počátku každé nedělní mše svaté, při úkonu kajícího, poprosíme Boha o odpuštění našich hříchů a umístíme před oltář jeden kámen jako znamení našeho hříchu.
- Po četbě evangelia otevřeme pokladnici a vyndáme první drahý kámen, kterým ozdobíme svíci. Evangelium nám sděluje, jak Ježíš reagoval na pokušení ďáblem, který nás svádí ke hříchu.

Úkon kajícího

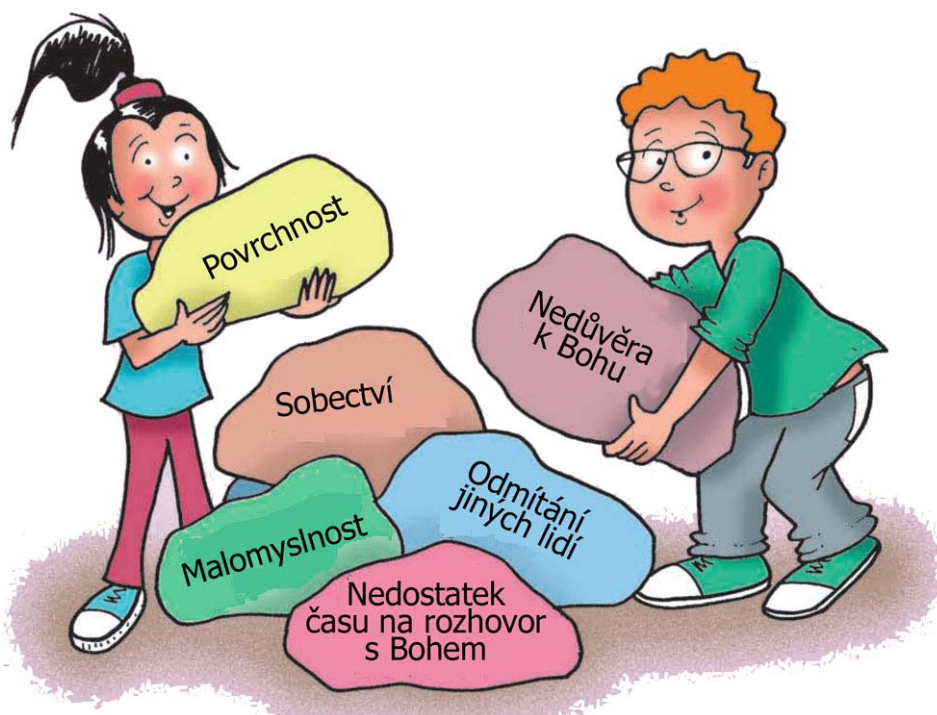
Celebrant: Zanecháváme před Tebou, Pane, náš hřích **nedůvěry** v Tebe. Je pro nás kamenem, který nás oslabuje. Často děláme to, co je pro nás pohodlnější a snadnější, i když je to proti Bohu.

Gesto: Mezitím jedno z dětí položí před oltář kámen, na němž je napsáno „Nedůvěra k Bohu“.

Píseň: Apoštolská

Po četbě evangelia (před homilií)

Gesto: Jedno dítě se přiblíží ke kříži, otevře pokladnici a vyndá z ní první drahokam, který představuje klíčové slovo k právě slyšenému evangeliu.

Komentář: Kříž je pro nás nejvzácnějším znamením, protože na něm položil Ježíš život, aby ukázal, jak velká je jeho láska k nám. V evangeliu této neděle objevíme slovo vzácné jako první drahokam, kterým je **topaz**. Znamená **dát přednost Bohu**, tak jak to udělal Ježíš: dal přednost Bohu před nabídkou Satana. Také my chceme dát přednost Bohu, když jsme vystaveni pokušení. Duch Svatý nám pomáhá každý den, abychom si vybrali Boha a světili se mu do ochrany.

DRUHÁ NEDĚLE POSTNÍ

Úkon kajícnosti:

Celebrant: Zanecháváme, Pane, před Tebou náš hřích. Je jím **nedostatek času na rozhovor s Tebou**, naším Otcem. Ty náš zveš každý den k modlitbě, abychom mohli spolu hovořit a abys nás mohl něčím obdarovat. Avšak my jsme před Tebou jako němí a hlouzí ke tvému slovu. Čas na modlitbu si často nenajdeme.

Gesto: Současně jedno dítě přinese a položí před oltář kámen, na kterém je napsáno "Nedostatek času na rozhovor s Bohem".

Píseň: Pán je má síla (nebo: Pane, dnešek je den chvály)

Po četbě evangelia:

Gesto: Jedno dítě se přiblíží ke kříži a otevře pokladnici a vyndá z ní druhý drahokam, který představuje klíčové slovo k právě slyšenému evangeliu.

Komentář: V tomto týdnu je uvnitř pokladnice drahý kámen – safír. Je jím vzácné slovo, které vychází ze slyšeného evangelia. Tímto drahokamem je "modlitba", dialog s Bohem, jak ji Ježíš prožívá na hoře Proměnění. Ježíš skrze svoji modlitbu přijímá sílu, aby byl schopen splnit úkol, který mu světil Otec. Také my chceme naslouchat Otcovu hlasu, který nás volá k rozhovoru se sebou.

Chceme si najít čas na modlitbu v našich pracovních dnech, abychom přijali sílu plnit své povinnosti a snášet obtíže všedních dnů.

TŘETÍ NEDĚLE POSTNÍ

Úkon kajícnosti

Celebrant: Zanecháváme, Pane, před Tebou náš hřích. Je to kámen, který nám připomíná, že jsme **odmítali druhé lidi**. Vidíme je jako ty, kteří nám působí problémy svým způsobem jednání a myšlení. Dáváme jim jasně najevo, že by nám bylo lépe bez nich.

Gesto: Jedno z dětí současně položí před oltář kámen, na kterém je napsáno „Odmítání druhých“.

Píseň: Mosty

Po četbě evangelia:

Gesto: Jedno dítě se přiblíží ke kříži a otevře pokladnici a vyndá z ní třetí drahokam, který představuje klíčové slovo k právě slyšenému evangeliu.

Komentář: V tomto týdnu je uvnitř pokladnice drahý kámen – smaragd.

Je jím vzácné slovo, které vychází ze slyšeného evangelia. Tímto drahokamem je "**vlídné přijetí**", kterým se k nám Bůh obrací jako první.

Ježíš přijímá vlídně Samaritánku, se kterou se setkal u studny. To by žádný Žid neudělal, pro-

tože byla cizinka a žena. Ježíše to neodradilo od toho, aby ji oslovil, požádal o vodu a hovořil s ní o Bohu.

Tak, jako je Ježíš vlídný ke každému z nás, chceme také my být takoví k těm, se kterými se setkáme, i když jsou mnozí jiní než my. On nás učí, abychom se nestarali jen sami o sebe a zajímali se o ostatní. Když se nám to podaří, prožijeme novou zkušenost, že naše víra je něco krásného a může růst.

ČTVRTÁ NEDĚLE POSTNÍ

Úkon kajícnosti

Celebrant: Zanecháváme, Pane, před Tebou náš hřích. Je to kámen, který nám připomíná **povrchnost**, s jakou vnímáme skutečnost jen ledabyly a nevšímáme si darů, které Bůh dává nám a jiným lidem.

Gesto: Jedno z dětí současně položí před oltář kámen, na kterém je napsáno „Povrchnost“.

Píseň: Kdo mě z pout mých

Po četbě evangelia:

Gesto: Jedno dítě se přiblíží ke kříži, otevře pokladnici a vyndá z ní čtvrtý drahokam - **rubín**, které představuje klíčové slovo k právě slyšenému evangeliu.

Komentář: Evangelium tohoto týdne nás zve, abychom se podívali na skutečnost novým pohledem, pohledem víry. Uzdravení slepého od narození nám ukazuje, jak jsou Ježíšovy doteky a víra v jeho slovo důležité pro otevření očí a poznání skutečnosti, že náš život nám byl darován od Boha.

Drahým kamenem čtvrté postní neděle je **víra**, kterou je schopnost vidět lidi, situace a vše, co prožíváme hlouběji. Ten, kdo se setká s pohledem dobrého Ježíše, bude mít uzdravené srdce. Ze srdce vychází schopnost vidět v druhých lidech krásu a dobrotu. Víra je novým a hlubokým pohledem na skutečnost, který pramení z uzdraveného srdce.

PÁTÁ NEDĚLE POSTNÍ

Úkon kajícnosti

Celebrant: Zanecháváme, Pane, před Tebou náš hřích. Je to kámen, který představuje **malomyslnost** před obtížemi našeho života. Pramení ze strachu, který prožíváme, když jsme vystaveni tlaku zla, cítíme strach, že nás opustíš také Ty a ztrácíme naději.

Gesto: Jedno z dětí současně položí před oltář kámen, na kterém je napsáno „Malomyslnost“.

Píseň: Krásnou vlast (nebo: De profundis, Divné věci)

Po četbě evangelia:

Gesto: Jedno dítě se přiblíží ke kříži, otevře pokladnici a vyndá z ní pátý drahokam - **lazurit**, který představuje klíčové slovo k právě slyšenému evangeliu.

Komentář: Zázrak, o kterém vypráví evangelium, nás povzbuzuje, abychom neztráceli **naději** v jakékoliv situaci, a to ani před největším zlem, kterým je smrt. Lazarova sestra Marta cítí během rozhovoru s Ježíšem, jak v ní znovu ožívá naděje a obnovuje se její víra. To Ježíši umožnilo učinit zázrak a navrátit život svému příteli Lazarovi.

Drahokamem, který nám daruje evangelium páté postní neděle, je **naděje**. Ježíš žádá i od nás, abychom neztráceli v nejobtížnějších chvílích naději, protože pouze tak uvidíme, jak obnovuje život.

KVĚTNÁ NEDĚLE

Úkon kajícího

Celebrant: Zanecháváme, Pane, před Tebou náš hřích. Je to kámen, který představuje **sobectví**, jež nás vede k tomu, abychom dělali věci tak, jak je to pohodlné pro nás, a věnovali se svým záležitostem, aniž bychom se zabývali potřebami druhých lidí.

Gesto: Jedno z dětí současně položí před oltář kámen, na kterém je napsáno „Sobectví“.

Píseň: Přijď království tvé

Po četbě evangelia:

Gesto: Jedno dítě se přiblíží ke kříži, otevře pokladnici a vyndá z ní šestý drahokam - **perlu**, která představuje klíčové slovo k právě slyšenému evangeliu.

Komentář: O této neděli Ježíš přijíždí do Jeruzaléma na hřbetu osla, který na jeho pokyn obstarali učedníci. Ježíš sice přichází jako král, ale je chudý. Jeho trůnem bude kříž. Ježíš je král, který neužívá násilí, ale daruje se nám úplně a neodradí ho ani to, že musí jít na smrt. Jeho jedinou starostí je naše spása a naše radost.

O této Květné neděli nám evangelium daruje své slovo jako **perlu**. Chceme si ji vyžádat od Pána pro každého z nás: sílu zřít se sobectví a vypočítavosti a učit se od Ježíše radosti z tak velkého **daru**.

